

نبذة عن تاريخ اللغة

Türkler tarih boyunca çeşitli yazılar kullanılmışlardır. Bunlardan en önemlileri, uzun süre kullanılanları, sırasıyla Orhun, Uygur, Arap ve Lâtin harfli yazılardır.

Bunlardan başka, daha dar sahalarda ve kısa müddetler içerisinde Sogd, Mânî, Süryânî, Grek ve İslâv harfleri de kullanıldığı görülmektedir.

Orhun ve Uygur yazıları, XI. Yüzyıla kadar devam eden Eski Türkçe devresinde kullanılmıştır.

Arap harfleri ise, Türklerin İslâmiyeti kabulünden sonra ve edebî lehçelerin meydana gelmeğe başlamasından sonra Türk yazı diline girmiştir.

Karahanlılar zamanında yazılan Kutadgu Bilig, Divânü lügâti't-Türk ve Atebetü'l-hakâyık Arap harfleriyle yazılmıştır.

Arap harflerinin yanında oldukça, uzun bir zaman Uygur harfleri de yer almıştır. Osmanlı sarayında bile Uygur yazısına bir gelenek olarak yer verilmiştir. Fatih Sultan Mehmed'in Uygur harfleriyle yarlıg (fermân)ları bulunmaktadır.

Arap harfli yazı, sadece Osmanlı Türklerinin yazı dilinde değil Batı Türklerinin öbür yazı dili olan Azerî Türkçesinde, ayrıca Doğu ve Kuzey Türklerinin edebî dillerinde de kullanılmıştır. Arap harfli Türk yazısı, bin sene kadar devam etmiştir. Çeşitli Türk ülkelerinde bu yazıyla on binlerce eser meydana getirilmiştir.

Eski yazı sağdan sola yazılır. Ve harfler genellikle bitleştirilir.

Osmanlıcada 31 harf bulunmaktadır. Başta, ortada ve sonunda oluşlarına göre şekilleri değişmektedir.

الحروف الصوتية في اللغة التركية والعربية والفارسية

Türkçe, Arapça ve Farsçadaki sesli harfler

Türkçe zengin bir sesli harf sistemine sahiptir. a e ı i o ö u ü den

mürekkep 8 tane sesli harfi bulunmaktadır. Türkçeyi eski

harflerde(Osmanlıcada) yazarken bu 8 sesli harfin işareti olarak dört

harf kullanılmıştır.

أنواع الخطوط في اللغة العثمانية

Osmanlıcada Yazı Çeşitleri

Nesih:-

En okunaklı yazı olduğu için yazma eserlerde tercih edilmiştir. Sülüs yazının inceltilmiş bir çeşidi sayılabilir. Nesih adını da zaten sülüs hattının belli oranda nesih edilmesinden dolayı almıştır. Dolgun, açık ve dik hatlı bir yazıdır. Kitap yazısı olarak bolca örneği bulunan bu yazıyla pek çok Kur'an-ı Kerîm ve dînî kitaplar yazılmıştır.

Sülüs:-

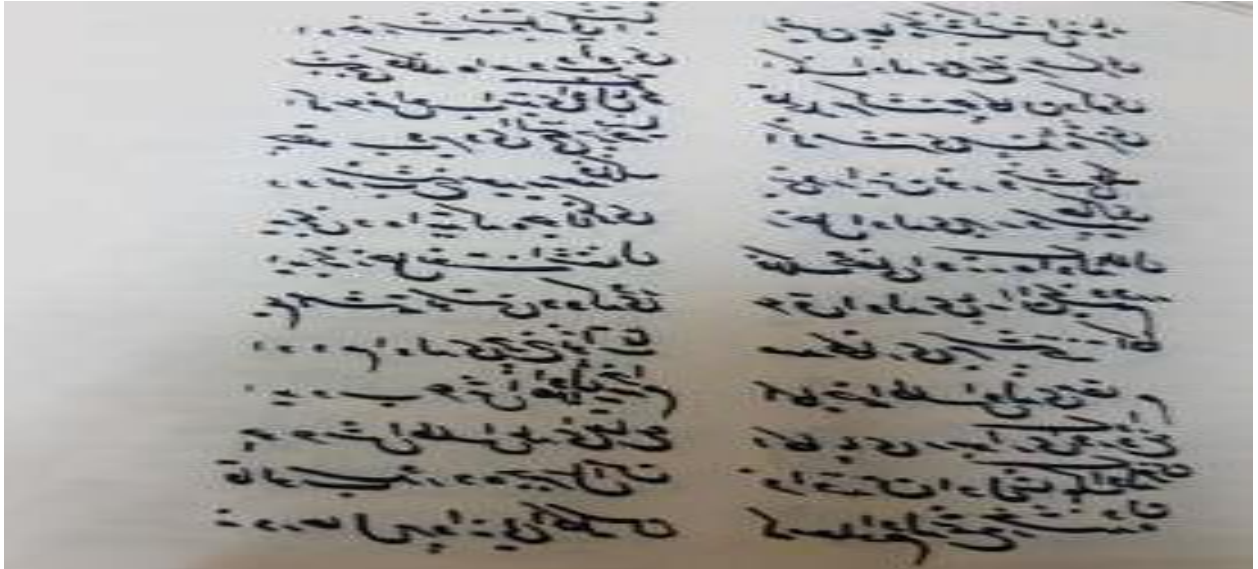
Önemli bir yazı çeşididir. Hatt öğretimine sülüs ile başlatılması eski bir gelenektir. Karışık, eğri büğrü çizgili, harfleri yatay ve dikine olarak da uzun, daha çok levha ve kitâbe yazısıdır.

Ta'lik:-

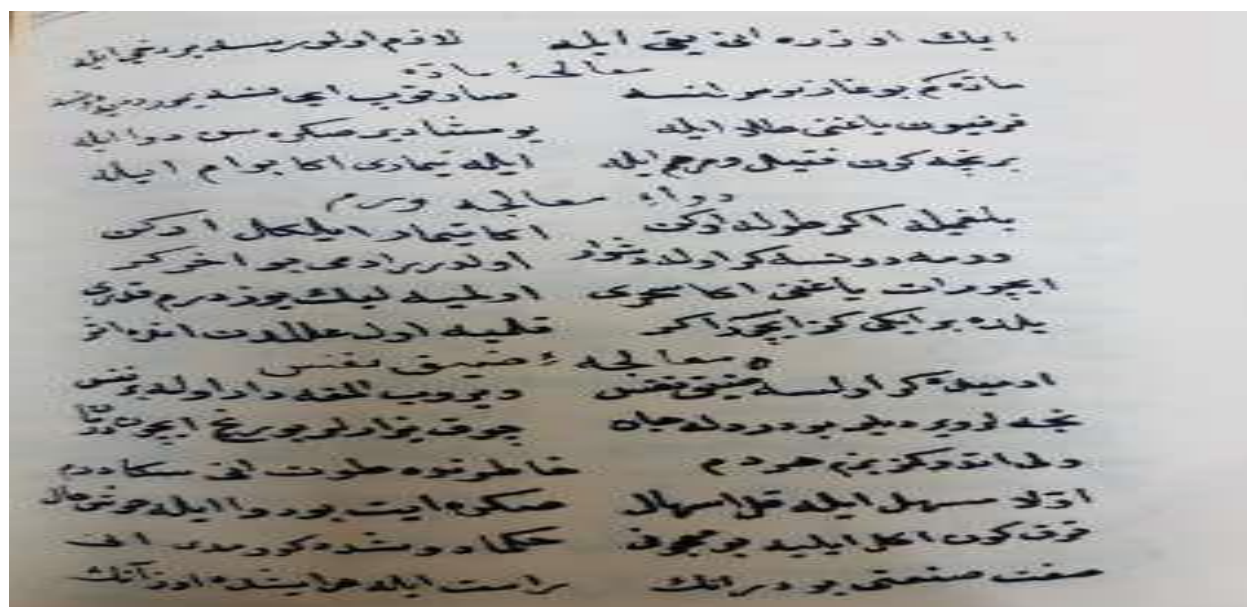
Özellikle İranlılarda kitap ve el yazısı olarak kullanıldığı için Acem yazısı da denilen bu hatta bütün harfler yuvarlağımsıdır. Yer yer incelik kalınlaşan harfler sanki asılmış görünümü verir. Uzamış keşideler, hafif sağa, geriye yatık elifler, lamalar, gözleri kapanmış ayın, fe, kaf, mim, vav harfleri, uzamış sin, be ve benzeri haefler bu hattın belirgin özellikleridir. Levhâ, kitâbe, mezar taşları ve kitapları bu yazıyla yazılmıştır.

Divânî :-

Kolay ve sür'atli yazmak ihtiyacından doğmuş bir Türk yazısıdır. Harfler kıvrılmış ve sola meyillidir. Harfler ve kelimeleri bitişik yazılan bu hattın satırlarının da giderek yukarıya doğru çıkan bir görünümü vardır. Celî divânî ve divânî kırması gibi çeşitleri vardır.

ŞEMSI VE KAMERİ HARFLER الحروف الشمسية و الحروف القمرية

Arapçada harfler şemsi ve kameri olmak üzere ikiye ayrılır:

Şemsi harfler الحروف الشمسية

Şemsi harfle başlayan ismin başına harf-i tarif gelince harf-i tarifi “lam” ال

okunmaz. Elif şemsi harfe şedde ile bağlanır. Harf-i tarifli şemsi harfle başlayan

ismin önünde kelime bulunursa, hem “elif” hem de “lam” okunmaz. Bir önceki

kelimenin son harfi şemsi harfe şedde ile bağlanır.

Şemsi harfler şunlardır:

ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن
الشمس الدار الزيتون النور
و الضوء باب الطائرة النوم العميق

Kameri harfler

الحروف القمرية

gelince harf-i tarifiñ “lam” الKameri harfle başlayan ismin başına harf-i tarifi okunur. Yani elif fethalı, lam ise sakin okunur. Harf-i tarifli kameri harfle başlayan ismin önünde kelime bulunursa “elif” okunmaz, “lam” okunur (lam sakin olarak okunur).

Kameri harfler şunlardır:

أ ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و ه ي

القمر الخیر الفرق

يفتح الباب صاحب الحديقة و الفجر

Türkçe, Arapça ve Farsçadaki sesli harfler

Türkçe zengin bir sesli harf sistemine sahiptir. a e ı i o ö u ü den mürekkep **8** tane sesli harfi bulunmaktadır. Türkçeyi eski harflerde(Osmanlıcada) yazarken bu **8** sesli harfin işareti olarak dört harf kullanılmıştır.

Arapça ve Farsçadaki sesli harfler

uzun sesliler:- ā 1- آ, ا, و, û

ecdād-إجداد: hākim, حاكم-ābād, آباد-bālā, بالا-ahlāk, اخلاق-

îrān-ایران: pîş, پیش-bîhûş, بیهوش-azîm, عظیم-îcād, ایجاد-îmān, ایمان-

āgûş-آغوش: hükûmet, حکومت-vücûd, وجود-ûlû, اولو-ûstād, اوستاد-

الإشارات في اللغة العثمانية

2- kısa sesliler:- üstün, esre, ötre

Üstün: a,e şeklinde yazılır.

ألم elem-شرف şeref-قرار karar- اختر ahter -ضرر zarar

Esre: ı,i şeklinde yazılır.

-شكايت şikāyet-دلبر dilber -عرفان irfān رسالة risale-

Ötre: o,ö,u,ü şeklinde yazılır.

-صحبت sohbet -حضور huzûr كهنه köhne -حسن hüsn-